

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 48.

Duminesă 30. Noembrie.

1841.

ПЕНТРЪ ОПИНІЕ. *)

Челе маї тѣлте рѣтъчирі ші челе маї тѣлте гѣлчеві саз прічинѣт кѣ дичеп а се прічі оаменіи пентрѣ лѣкрѣрї че пѣ ле кѣпоск дикѣ віне, саз дшї фак о idee стрѣмѣъ de дѣлселе, ші дптрѣлса се дпвѣртеск фѣрѣ а се пѣтеа дескѣрка. Ка сѣ ворѣск маї пе скѣрт, рѣтъчїреа віне кѣ пѣ пе сіліт а да саз а аѣла о дефїніціе дреаптѣ ші потрївітѣ а лѣкрѣрїлор деспре каре ворѣлм. Дела о дефїніціе а дѣвѣратѣ ші дреаптѣ поате чїнева терце дпайнте ші а траце челе маї фѣрѣмоасѣ ші фолосїтоаре вѣртѣрї. De 'шї ва пѣне чїнева спре пїлдѣ, дпайнте а се дптрева че ва сѣ зїкѣ саз че есте Dămnezeș? ші 'шї ар да о дефїніціе кѣратѣ ші потрївітѣ кѣ а вѣлї ом кѣвѣлнтѣтор, ачела пегрешїт кѣ 'шї ар фаче о idee маї лѣмѣрїтѣ деспре dămnezeire, дѣпѣ каре 'шї ар регѣла ші віаца ші фаптеле а корѣспѣнде кѣ прїнчїпїле сале ші кѣ чїнстїреа че 'шї а фѣкѣт кѣтре креаторѣл ші рѣсплѣтїторѣл сѣѣ.

De се ва дптрева іарѣ, порпїнд дела ачест прїнчїп, че есте Патріе? че есте Татѣ, Мѣмѣ, Фрате, Рѣдѣ, Прїетен,

Патріот саз Четедеан? Гѣверп, Стѣпѣнїтор, Сѣппѣс, Правїлѣ? Жѣрѣтѣлнт? Дрегѣтор, Жѣдекѣтор? Де пѣтат, Остап? Кѣпетенїе? Сѣвта скѣлтаре? шчл. че есте Віртѣтеа? че есте Рѣвтатеа? че есте Іпокрїсіа шчл. Дакѣ фїе кѣрїа дїптр'ачестеа іар да саз ар аѣла о дефїніціе дреаптѣ, фѣрѣ пѣртїпїре, фѣрѣ пedomїрїре, потрївітѣ кѣ фїлософїа ші лѣмїпїле веакѣлї пострѣ. Дакѣ дїп ачѣа дефїніціе ар пѣшї кѣ дп дѣленчїзне ші трептат а десволта вѣртѣрїле че пѣрчедѣ дїп асемenea дефїніції; ле ар черчета ла вѣртѣ; черчетѣндѣле дшї ва добѣндї пїще прїнчїне саз темѣїзрї пѣстрѣмѣтате а ле віецѣрїей ші фаптелор сале; ші дп лѣкрареа лор 'шї ар лѣа зп метод о сістемѣ дреаптѣ ші вреднїкѣ de вѣрѣватѣл кѣ темереа de Dămnezeș, de концїпїцѣ саз кѣвѣлнт, de дрептате; лѣтеа пѣ с'ар маї рѣтъчї атѣнчї дп ачестеа, ші пїменї н'ар маї ісѣвтї сѣ маї амѣдеаскѣ нїчї пре алцїї нїчї пре сіне.

Дела о време дпкоачї а дпченѣт ші ла пої а рѣсѣпа дп гѣра а маї шѣлтора зїчереа: опїніе пѣвѣлїкѣ. Дптреватѣс'а дпсѣ чїнева дїп кѣдї о пропѣндїе пе дїп афарѣ, че ва сѣ зїкѣ опїніе пѣвѣлїкѣ дп чѣа адевѣратѣ а еї дпсепнаре дїп зїлеле поа-

*) Trimis din Băkreschї.

стре, ши дп лэтеа чеа лэминатъ? Зичереа Христiанiсмъ е маї кѣпоскѣтъ днтре Ромѣни де кѣт опiнiе; пѣдiнi дпсѣ сѣнт карi с'аѣ днтреват че ва сѣ зiкъ христiанiсмъ дп чеа адеврѣатъ алѣи дпсепнаре. Ачела че дпшi ва фаче ачеастъ дiн зртѣ днтреваре, крез кѣ дпшi ва фаче дѣпъ а чеа ши днтревареа: че ва сѣ зiкъ о опiнiе дреаптъ, каре зртеазъ пѣмаї декѣт дiн чеалалтъ днтреваре. Фѣрѣ а дпчерка а деслѣшнi че ва сѣ зiкъ христiанiсмъ, пептрѣкъ фiе каре поате сѣ ie скрiселе пе каре есте ел днтемеiат ши каре дп тоате зiлеле стрiгъ „чiне аре зрекi де азiт се азъ,” воiѣ зiче чева деспре че дпсѣмнеазъ опiнiа дп сiне, кѣ омѣл кѣвѣнтътор пѣ тревѣе сѣ се iа дѣпъ о опiнiе стрѣмѣъ, ши кѣт поате сѣ фiе вѣтъмътоаре о опiнiе грешiтъ.

Чiне шiе че ва сѣ зiкъ пѣрере, шiе ши че ва сѣ зiкъ опiнiе; пептрѣкъ опiнiа есте о пѣрере. Дпсѣ ачеа че нi се паре поѣ, пѣ есте тотд'азна нiчi адеврѣл нiчi дрептѣл. Дп ом зiче: нi се паре кѣтаре; дар ачел нi се паре тотд'азна есте маї слав декѣт кѣнд ар зiче шiѣ сѣз кѣпоск кѣтаре лѣкрѣ.

Пѣререа зпѣiа вѣпъ сѣз реа де мѣлте орi се дпгiнде днтре маї мѣлцi, пѣпъ поате ажѣде о пѣрере де овѣе, ши ачеа се зiче опiнiе пѣвлiкъ; омѣл дпделепт черчетеазъ дпсѣ, дака ачеа опiнiе есте вѣпъ сѣз реа. Де мѣлте орi iарѣ зп та- раф маї кѣ вѣтере дпшi фаче о пѣрере, ши пѣререа са ши о вотеазъ сiнгѣр опiнiе пѣвлiкъ. Де мѣлте орi зп ом пептрѣ инфлѣица че аре асѣпра алтора, дѣндѣшнi пѣрерiле сале тѣре фак о пѣрере де кѣ- петенiе, лэтеа ле прiимѣе, ши де ачi се

формеазъ о опiнiе пѣвлiкъ, вѣпъ сѣз реа, ши домнеѣе анi ши веакѣрi днтрецi зне орi, пѣпъ кѣнд лэминiле ши дескоперiле че адѣк веакѣрiле, зп ценiѣ маї дпдрѣспец ши аналiтiк ал лѣкрѣрiлор се скоалъ а се рѣсвоi кѣ прежѣдiделе веакѣлѣ сѣѣ каре форма опiнiа ачелѣи веак, ле рѣстоарпъ дiн темелiе ши формеазъ о алтъ опiнiе деспре кѣтаре ши кѣтаре лѣкрѣ.

Кѣнд о опiнiе вѣпъ домнеѣе днтр'зп пород дп оаре-каре веак, ачеа опiнiе прегѣтеѣе зп веак де ферiчiре, ши фiе че ом дпделепт ши чiнстiт се сiлеѣе а кѣ- щiга дп ачеа опiнiе пептрѣ кѣ кѣщiгѣнд дп трѣнса, кѣщiгъ дп чiнстеа вiторiмеi че се ва вѣкѣра де роаделе ачелiи опiнiи.

Кѣнд днтр'зп пород сѣз днтр'зп веак прiп вiкленiа сѣз пегiовiа оаменiлор кѣ инфлѣицъ дпчене а домнi о опiнiе реа ши пе дреаптъ, ачеа опiнiе есте чiзма полiтiкъ ачелѣи пород, ши веакѣл ачела прегѣтеѣе зп алт веак де пепорочiре ши де ровiе зрмашiлор. Чiне се сiлеѣе а кѣщiга дп асепенеа опiнiе пѣвлiкъ, се сiлеѣе а кѣщiга песте сiне ши песте зрмашiи сѣи влестемѣл веакѣрiлор вiтоаре, ши тоцi кѣцi се рѣсвоеск а дерѣпъна асепенеа опiнiи, ачелiа се жѣртфеск а фi вѣтжокѣра оаменiлор веакѣлѣи сѣѣ, се пѣз дп старе а фi гонiцi ши прiгонiцi де лэте, ши ачелiа сѣнт вѣрѣвѣцiи кѣрора оменiреа ле есте датоаре тоате дпашнiрiле сале.

Темѣндѣмъ кѣ пѣ воiѣ фi дпделес, тѣ воiѣ депѣрта де а адѣче де пiлдъ дп-прежѣрѣрi полiтiче ши фапте че с'аѣ дп-тѣмплат ла алте пепатѣрi акѣрора iсторiе пѣ о кѣпоаиѣе овѣеа Ромѣнiлор. Воiѣ адѣче дпашнiте чева деспре дпченѣтѣл ши креѣцереа христiанiсмѣлѣи ши кѣтева дiн

исторія патрієї поастре, лѣкрѣї де тоцї кѣпоскѣте шї маї інтересѣтоаре.

Дѣкїпїреа че шї а фѣкѣт чеї дїп тѣїѣ дѣтемеїторї аї ідолатрїєї деспре Дѣтнезеїре а фост дѣтрѣ а дѣдѣтнезѣї соареле, лѣна, стелеле, порїї, плоаїеа шчл.; а дѣдѣтнезѣї вїртѣїеле, патїїїеле, але да атрївѣте, але ардїка алтаре, але хотѣрѣ сѣрѣѣторї шї жѣртѣе. Ачеаста аз фѣкѣто саѣ дїп рѣтѣчїре саѣ дїп вїкленїе, саѣ дїп рѣтѣчїта пѣрере де а ворвї оаменїлор челор дїп тѣїѣ, дѣне дѣцелескѣ лор, дѣпдѣле о релїїє кѣ тотѣл материалѣ. Пѣререа ачеаста с'а фѣкѣт о пѣрере де овѣце, шї пѣлѣ ла Сократ, Гречїї, Романїї, тоате пацїїле Афрїчїї шї Асїєї, афарѣ де Евреї, тоцї кредеа дѣ маї тѣлїї дѣтнезеї, алцїї маї марї шї алцїї маї мїчї, шї кїар дѣпѣ темеївїрїеле знєї асеменеа релїїї, шї а ідеїлор дѣрѣдѣчїпате кѣ дѣнса, дела чел маї сїмплѣ саѣ кѣмплїт ом, шї пѣлѣ ла Омер шї Арїстот, дѣпѣрѣеа оаменїї дѣ доѣ класе, адїкѣ дѣ словозї шї ровї, шї пѣререа деспре ровѣ дѣ де овѣце ера кѣ ел есте зн лѣкрѣ їар нѣ омѣ. А чїнстї чїнева нїѣе Дѣтнезеї дѣкїпвїдї кѣ патїїї, кѣ амор, кѣ пелецїїзїрї, зчїганїї де татѣ шї де фїї; але адѣвче жѣртѣе шї прїноасе, дѣ пѣререа де овѣце вреа сѣ зїкѣ а фї ом дѣцелент, вїртѣос, чїнстїт, адїкѣ дѣнѣ кѣм зїчет дѣ зїоа де асѣзїї, ом кѣ фрїка лѣї Дѣтнезеї. Сократ чел дїп тѣїѣ вїне сѣ деранене асеменеа пѣрерї шї сѣ десамѣдеаскѣ оаменїї дела нїѣе асеменеа спайне де вїртѣцїї дѣтемеїате не рѣтѣчїре шї пелецїїзїре, шї аратѣ копчетѣденїлор сѣї адевѣратѣл морал, знїмеа Дѣтнезеїреї шї оаре кѣм пемѣрїеа сѣфлетѣлѣї. Брмашїї саѣ дїечїлї лѣї дѣчен а дѣтїнде

фїлософїа шї морала лѣї, шї прїн зрмаре, маї деспре тоате, о деосѣвїтѣ опїнїе, каре кѣ кѣт сѣ дѣтїнде, кѣ атѣта маї тѣлѣт лѣмеа дѣчене а сѣ дѣдої деспре пѣрерїеле вѣтрѣнїлор.

Се івеще хрїстїанїстѣл, каре аратѣ Дѣтнезеїреа дѣ треї феде, каре ботеазѣ саѣ спалѣ не ом де челе трекѣте дѣ пѣтеле ачецїїї треїмїї, адїкѣ дѣ дѣ окезѣшїе кѣ крецїереа лѣї ва фї дѣтреїтѣ; трѣнеаскѣ прїн лѣкрареа тецїешѣгѣрїлор, сѣфлетеаскѣ саѣ дѣдѣлѣгѣтїоаре прїн лѣкрареа шїїнцїлор шї моралѣ, прїн комвїпареа ла зн лок а крецїерїї челїї трѣпечїї шї челїї сѣфлетешїї, адїкѣ аратѣ кѣ ботеазїнд трѣнѣл дѣ пѣтеле Татѣлѣї, Фїлѣлї, шї сѣжїтѣлѣї Дѣх, есте о кезїшїзїре дѣтѣрїтѣ прїн печетеа дѣрѣлѣї шї жѣртѣжїт кѣ і се ва спѣла саѣ кѣрѣцїї шї трѣпѣл шї дѣхѣл шї іпїта прїн дѣтреїта крецїере а тецїешѣгѣрїлор, шїїнцїлор шї а сїмпатїєї саѣ драгостеї каре есте Дѣтнезеї.

Апостолїї лѣї Дѣтнезеї саѣ аї Кѣвѣлпѣтѣлѣї проповедѣск Евангелїа, адїкѣ вестїреа вїнелѣї, адїкѣ дѣвѣцѣтѣрїеле челе сфїнте шї дрепте але кѣвѣлпѣтѣлѣї, каре зрмѣпдѣле тот омѣл, негрешїт треѣе се ацїенте вїнеле пентрѣ кѣ шї сосеѣе.

Оаменїї че тречеа де чїнстїдїї пїетомшї саѣ кѣ фрїка лѣї Дѣтнезеї дѣ веакѣрїеле дїп пайнтеа лѣї Хрїстос, дѣ зїоа де асѣзїї ар трече де перѣцїї, фѣрѣ крелїнцѣ саѣ дѣтрѣн кѣвѣлпѣтѣлѣї. — Чел каре пентрѣ фѣгѣдѣїала че а фост дат знїї зеї саѣ пентрѣ чїнстѣа че авеа кѣтрѣ дѣнскѣ адѣвчеа ла алтар сѣ дѣжзїнїє не фїл, не ровѣл саѣ не врѣшмашїл сѣѣ дѣвїнс, шї пентрѣ ачеаста тречеа де крелїнчос шї

се възвѣра де чинстеа дела обѣще; дн зѣа де аствѣзі оаменіі 'л ар вѣде кѣ петре. Дпвѣдѣтел саѣ фѣлософѣл кѣ идеіле пѣмаі челе дѣлѣ атѣнчї, ар трече де игнорантѣл саѣ педантѣл чел маі рѣдїніт шчл.

Сѣ венітѣ ла цара поастрѣ. Чїтеаскѣ чїнева історїа сѣ вазѣ че пѣрерї аз домпїт дїн веак дн веак. Ка знї історїк поате кѣ 'мї ар фї іертат але лѣа д'арѣндѣл шї а арѣта де че знеорї цара поастрѣ а фост маі ферїчїтѣ, шї пентрѣ че алте орї шї маі тот д'азна а фост прада інтрїцілор шї а пѣрерїлор грешїте. Дпсѣ тревѣе сѣ так; трактатѣл теѣ нѣ есте де історїе, шї чїне тѣ пѣне нѣ міне сѣ скоточеск дн времіле трекѣте кѣнд воїѣ сѣ ворвеск де опїніе, шї кѣнд почїѣ сѣ ам пїлде фоарте де кѣрѣнд, пїпѣте шї възѣте шї поменїте де чеї карї тѣ чїтеск?

Дппрежѣрѣїле времілор шї інтрїціле некѣрмате челор че тот д'азна аѣ фост пїреа шї влестемѣл ачестор доѣ цѣрї; аддѣсѣрѣ пе Рѣтѣн сѣ креазѣ кѣ алта есте неамѣл в оереск шї алта неамѣл Рѣтѣнск; пѣтеле Рѣтѣн дн пѣререа де обѣще дпсепна о батжокѣрѣ; а фї чїнева фолосїтор де обѣще дн пѣререа пѣвлїкѣ сепѣна зн сек саѣ зн пѣвѣн; зн копїл дакѣ дпвѣдѣ маі тѣлтѣ карте, дн пѣререа пѣвлїкѣ ера лѣат дн рѣе кѣ п'о сѣ се факѣ попѣ саѣ даскал; а фї чїнева даскал саѣ дпвѣдѣтор пѣвлїк, дн пѣререа де обѣще пѣлѣ маі дѣлѣнїї нѣ дпсепна сѣвѣтѣ пѣвлїк: „Даскале, вїно де траѣе клопотѣл“ саѣ „Даскале, кѣм аѣ мерс азї копїї?“ ера зн тїтлѣ маі де ачееанїі треапѣ. А фї чїнева даскал дптр' о кѣрте воереаскѣ, тот маі дпсепна чева, дар шї атѣнчї ера тот: жѣп дн Даскѣле. — Ка сѣ поатѣ чїнева

їсѣзї дн лѣте, пѣререа де обѣще ера, де шї дпнтр'ѣн прїнчїп вѣн, дар ажѣсесе ла авѣз, пѣререа де обѣще, зїк, ера, кѣ тревѣе де мїк дат ла стѣнѣн сѣ цїе кѣрѣоа кѣдїва анї ка сѣ поатѣ а се дпвреднїчї де фрѣтосѣл тїтлѣ кѣ есте омѣл кѣтѣрѣїа. Боїерїї дпсепнї дпшї да фїїї сѣ слѣжаскѣ алтор воїерї ка сѣ се роазѣ кѣ слѣгѣрїа іар нѣ кѣ слѣжба*). — А фї чїнева дн слѣжѣтѣ, дн времіле ачелеа дпсепна а фї дн кївернїсеалѣ, шї а фї дн кївернїсеалѣ, дакѣ цїа ворѣ ла о парте кѣ вре! рѣтѣне; шї ла алта кѣ Неїкѣлїцї; дака цїа вїне пѣне дн лѣкѣраре проверѣл ачела: „пѣнѣ не рѣтѣн дн вот шї іеї дн пѣнѣ тот,“ дн пѣререа пѣвлїкѣ тречеа де ом ал тревїї, ом каре цїе сѣ скоадѣ лапте дн пїатрѣ. Кѣнд зн пѣрїнте авеа зн асѣел де фїѣ, се сокотеа ферїчїт дн пѣререа пѣвлїкѣ; кѣнд чїнева дпшї тѣрїта фата, дптрева де цїнере дака аре асѣел де калїтѣдї, шї дакѣ есте омѣл кѣїва? — Негѣдїторїї се сѣрѣчїа кѣмпѣрѣнд кафтане саѣ воїерїї, шї ачеасѣт пѣрере дн тоате ера чеа маі сѣпѣтоасѣ, пентрѣ кѣ кѣмпѣра зн дрепт а сѣ фаче стѣнѣн песте алдїї (каре нѣ ера пѣдїп лѣкрѣ азї аколеа!) шї аї ровї атѣдѣ скѣтелнїчї мїнослѣшнїчї. Банї дадї пе кафтане ера ванї преа кѣ сїгѣранцѣ пѣшї ла довѣндѣ каре да доѣ сѣте ла сѣтѣ. Мѣлте д'ал де астеа фѣчеа не атѣнчї опїніа пѣвлїкѣ; тѣлте ашї маі зїче дн трѣнселе, дар поате нѣ вор фї трекѣт тоате; шї чїне п'аре де гѣнд сѣ гѣсте ферїчїреа Мѣчепїцілор, нѣ тревѣе сѣ рѣсвоїаскѣ обїчеїсрїле че се маі афлѣ

*) Bezı Domnıele analogie: Ын фелїѣ де Rıterthum, Кавалерїе дн веакѣла де мїжлок. —

ровіе; пентрѣ къ маїадеѣ фіе каре дшї есте сїнгър прїчина стърїї дп каре се афлѣ, саѣ къ алте кѣвїнте, фіе каре есте вреднїк де стареа дп каре се афлѣ шї о мерїтъ: копїлѣл есте вреднїк де стареа копїлѣріеї, вѣрватѣл де стареа вѣрвѣдїеї, шї вѣрватѣл копїлѣрос де стареа епїтропїеї. Нѣ пот фї тодї оаменїї пѣмаї де о старе; пот дпсѣ съ фіе маї мѣлт шї маї пѣдїн ферїчїдї дп стареа дп каре се афлѣ, де се вор пѣрта къ дпцѣлепчїзне дп даторїїле сале шї се вор сїмі къ дпцѣлепчїзне а ешї дїп ачеа старе, де ле ва фї пеплѣкѣтъ, къ дпцѣлепчїзне зїк, ка съ пѣ деа дїп лак дп пѣд.

Аша ка съ се поатѣ форма о опїніе дреаптѣ дп цара поастрѣ, ас фел прекѣт есте, шї ачеастѣ опїніе ка съ поатѣ адѣче ферїчїреа пеатѣлѣї, чїпстеа дела челе лалте пеатѣрї шї сїмпатїа леїїдїлор пошїрї епїтропїї, тревѣе ка фїе-каре Рѣшѣл съ шї черчетезе маї дптѣїѣ дп парте професїа шї дрегѣторїа са шї даторїїле че аре а дпплїні дптрѣнселе — дела дпплїнїреа даторїїлор їсвораѣе шї довѣндїреа дрептѣрїлор. — Не вртѣ, съ черчетезе дп де овїде позїдїа дѣрїї шї вѣрста еї, дѣпѣ кѣм зїсеїѣ, пе лѣпгѣ вѣрста челор лалте дѣрїї, мїжлоачеле еї челе фїзїче шї морале, шї апої пе о дреаптѣ жѣдїкатѣ, къ о мїнте дптреагѣ шї съвѣтоасѣ съ вртезе дѣпѣ кѣт дп їартѣ мїжлоачеле челе дїп афарѣ. Пѣртареа дптрѣ ачест кїп а фїе-кѣрвїа дїп кѣдї

съ зїк кѣпїтенїї шї дпвѣдїацї ва пѣтеа съ формезе о опїніе пѣвлїкѣ дреаптѣ шї фолосїтоаре шї вреднїкѣ де вп ош кѣвѣптѣ-тор шї къ мїндїле дптресї. (Ва врта)

ЧЕВА ПЕНТРѢ МОЛДОВА.

Профессорѣл Доктор Толлахсен фостѣл провїзор ла академїа Мїхаїлеапѣ кѣм о пѣтепце ел а Новїлїлор дп Іашї, словоаде токма акѣта нїѣе трѣсѣрї де кѣлѣторїе дїп Молдова, нїѣе трѣсѣрї фоарте аѣере шї нїчї кѣт де пѣдїн крѣдѣтоаре, прїп вртаре вреднїче де лѣаре амїнте дп „Сателїтѣл“ Брашовѣлї дела Nr. 95 дпколо. Дп Молдова токма ла чеї марї се чїтеск жѣрпале пемѣдїї; дечї пої траѣем дїп артїколѣл дптїтѣлат „Воїерїї“ пѣмаї вртѣтоареле датѣрї статїстїче: „Лѣкѣторїї Молдовеї, еа кѣрор пѣтѣрѣл маї пайнте нїчї де кѣм пѣ се пѣтеа афла кѣрат дїп шївте прїчїнї, дѣпѣ о пѣтѣраре фѣкѣтъ ла 1858, се свїе дп 200, 521 фамїлїї трївѣтаре ла 1,002,605 сѣ-флете; дп ачест пѣтѣр пѣ се кѣпрїндї: воїерїї, дерегѣторїї де тоате рангѣрїле, попїї шї локодїїторїї лор, оаменїї стѣтѣторїї дп слѣжѣва воїерїлор шї цїганїї, ка впїї карїї тодї пѣ стаѣ сѣпѣт контрївѣдїе, лѣкѣ-торїї стаѣ дїп треї класе: воїерїї, пегѣсторїї шї дѣранї. О пласѣ де четѣдїенї, каре съ ѣїе кѣмплѣтъ дптре преа пѣтернїчїї воїерїї шї дптре сѣпѣшїї дѣранї пѣлѣ акѣта дп-кѣ пѣ сѣѣ формат.

ЛА СФІНДІРЕА ТЕМЕЛІЕІ

дела аркѣл академїеї Молдовеї. Іашї 20. Окт. 1841.

Ох обѣет де веселїе шї де дптрїстаре плїп
О лѣкраре каре местечї вѣкѣрїа къ сѣспїп!

. . . . Трънічіе!

Фаптъ че прічинѣеде дѣ о потривъ вѣкѣріе
 Ші 'нтрістаре знеі Інімі че се фаче жъртѣѣ ціе;
 Іаръ Міндеі че се све ла 'пълціме де ідеі,
 Къ дорінгъ дѣ а кѣноаще ші дѣ а ціі тот дін темей,
 Ън че поѣ, пе каре лѣмеа пѣн' атѣиче п'аѣ шіѣт,
 О порѣнкъ лї адѣче дел' ѡн вечінік пріченѣт:
 Ка съ такъ съ се міре ш'о крѣдінгъ 'нѣтрѣ'н сіне,
 Съ о дѣкъ ла Нъ дѣжде . . пе кѣнд кѣцетъ ла тіне . .
 Веселіе ші мѣхпире деодат' о окѣпеазъ,
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ.

Темеліа преадорігъ зпор касе де штіінце,
 Чѣ о апазе астѣзі тѣна зпор інімі къ дорінце,
 Ънеі Націі че адтмітрѣ есте фоарте лнвекітъ,
 Іар' кѣ ѡн алт кін почіѣ а зіче, де пѣдін тімп репѣскѣтъ,
 Лн свпарѣ армоніоасъ зпор мѣзічі осевіте,
 Че іаръш де скѣртъ време фѣрѣ дѣнсеі хѣрѣзіте
 Се фінцеце славъ челор че с'аѣ лнгріжіт.
 Ка съ трагъ пе Ромѣнїі кѣтр' ѡн стрѣмошеск сѣѣршіт!
 Ка съ вадъ ш'алор Ценіѣ лнкъ стрѣлѣчінд ѡн соаре
 Че дін вечі лн пѣрѣсісе; ох че зімітоаре старе!
 Веселіе ші мѣхпире де одат' мѣ окѣпѣзъ
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ! . .

Ла ведерѣ де персоане лнѣлцате 'н веселіе,
 Ла ведерѣ знеі табле дестінате вечінічіеі,
 Ші 'нсемпате 'нтрѣнса Нѣме стрѣлѣчїте че съ ціе
 Стрѣлѣчїте песте вѣкѣрі пецііѣці че вор съ фіе;
 Л' азїрѣ зпор нѣме де вѣрваці лѣміпѣторі,
 Л' азїрѣ де зраре — зпѣі глас лнкѣнтѣторіѣ!
 Ч а съ сімгъ о фінгъ, ч а съ зікъ ѡн атом
 Пѣрѣсіт ші 'нѣнекат лнтр' аша грѣмеї де ом!
 Де кѣт нѣмаї

Веселіа ші мѣхпирѣ де одат' мѣ окѣпѣзъ,
 Къ лн ом е местекаре де моарте ші де віацъ! . .

Іар' възлѣнд къ се лнкїде ачеа ладъ-а вечінічіеі
 Ші погоарѣ ла адѣкѣрї піце нѣме че сѣнт віе;

Нище феде стрѣльчѣте хотѣрѣнд не а лор змѣрѣ
 Дптр'зи лок аскѣнс шѣ таѣнк пѣн' ла зѣоа де не зрѣтѣ;
 Че тѣхпѣре шѣ че лѣкрѣнѣ, пентр' зи ом кѣцетѣтор
 Че апар шѣ че дѣрере пентр'ї зи сѣфлет сѣмцѣтор! . .

А vidé o temelie дпформатѣ дп пѣмѣнт,
 Апѣратѣ дѣ алор змѣре, нѣ шѣѣ дѣпре че кѣвѣнт . .
 А vidé o temelie зпор темпѣрѣ де зпѣре,
 Дестѣнате дѣ алор вотѣрѣ, ка сѣ-адѣкѣ ферѣчѣре
 Дптѣрѣтѣ шѣ сѣѣцѣтѣ дѣ алор гласѣрѣ пѣрѣнтѣщѣ,
 Дѣпре кѣм Реалѣ лор не паск пре фѣїї сѣфлетѣщѣ, . .
 А лѣкра ла темелѣа тѣнтѣрѣї оменѣщѣ,
 А ащѣрне фѣндаментѣл стѣпѣнѣрѣї чеї черѣщѣ,
 Е idée дпвѣцѣтѣ е зи че де фертекат;
 Есте дѣрѣї ре'нѣїере, есте фашѣ де 'нпѣрат.

Тот одатѣ ка сѣ фѣе монѣмент де історѣ
 Токмаї де шѣ локѣл ѣста с'ар префаче дп шѣрѣїе,*)
 Саз шѣ де Гловѣл гѣгантѣк ар лѣа о алѣ фадѣ,
 Престе вѣкѣрѣї каре мѣнтѣ сѣ ле спѣре нѣ кѣтѣзѣ.
 Ка ш' атѣнчѣ сѣ стрѣльчѣѣскѣ нѣще нѣме де вѣрѣвадѣ,
 Каре 'нвѣкѣл лор ізѣїере, лѣмѣнаре даѣ ла фрацѣї.

Ла прѣїрѣѣ де о зѣдѣре, де зи сѣѣнпѣк кѣ лѣмѣнѣ,
 Ла фѣїнде чѣ о формат'о пентрѣ нѣамѣл чѣо сѣспѣнѣ;
 Ла-апѣзарѣ лѣнѣгѣ дѣнса де маї мѣлтѣ а сале фѣїче,
 Ка сѣ лѣче 'н орѣзонѣл Ромѣнѣїеї поастрѣ дѣлче
 'N орѣзонѣл кѣношѣнѣїеї че е фоарте 'нтѣнекат;
 Кѣчѣї де мѣлт дп трѣнѣсѣл стѣнсе дѣншманѣл чел влѣстѣмат,
 Ачѣст сѣѣнпѣк кѣ лѣмѣнѣ, ачѣст темпѣлѣ лѣмѣнат,
 Каре астѣзѣї се репаѣце дѣнѣ атѣт тѣмн дппорат! . .

Чѣ а сѣ сѣмѣтѣ о фѣїнѣцѣ, чѣ а сѣ зѣкѣ зи атом,
 Пѣрѣсѣїт шѣ 'нтѣнекат дптр' аша грѣмезѣї де ом! . .
 , . . Де кѣт нѣмаї . . .

Веселѣа шѣ тѣхпѣрѣї деодат тѣ окѣпѣзѣ,
 Кѣ дп ом ѣ местѣкаре де моарте шѣ де вѣаѣцѣ! . .

De Protosingelъ N. Скрѣван.